

Jak rozumět slovníku diskontů

Výhodné nabídky, které mají k výhodnosti daleko, zastaralá technika v nových přístrojích: Chip prověřil **SLIBY V PROSPEKTECH DISKONTNÍCH OBCHODŮ** a prozradí vám, co za své peníze skutečně dostanete.

GUNNAR TROITSCH, PAVEL TROUSIL

Už jste si prolistovali nejnovější prospekty hypermarketů a elektroobchodů? Jimi vychvalované přístroje se zdají levné – nebo snad ne? Levné ano, ale opravdu výhodnou koupi představují zpravidla jedna či dvě nabídky na první stránce. Pokud se přitom jedná například o dobrý digitální fotoaparát nebo TFT televizor renomovaného výrobce, můžete ve většině případů s klidem nakupovat. Pozor však na přístroje, u nichž mohl velkoobchod ovlivnit vybavení a konfiguraci – jako třeba u kompletních PC, notebooků nebo „bundlů“ různých produktů: v těchto případech konfigurují obchodníci, a ti mají před očima jen tvorbu cen. To, zda má výsledná sestava pro zákazníka skutečně smysl, je nezajímá.

Ani v reklamních odděleních, mnohdy disponujících mohutným rozpočtem, tomu není jinak. Ta sledují jedině: svými prospektovými křecemi nalákat ke koupi. K tomu využívají osvědčené triky, jak je známe třeba z cestovních kanceláří: nadhodnocují pozitivní vlastnosti a zamlčují nevýhody. Pro standardní vybavení a různé banality vymýšlejí nové, dobře znějící pojmy. V právním smyslu přitom prospekty nelžou – jen šikovně vynechávají a jinými slovy opisují.

N „Aktuální technika“

... ČERSTVÁ JAKO TŘI DNY STARÁ RYBA

Když cestovka hovoří o „ideální poloze z hlediska infrastruktury“, bude váš hotel pravdě-

podobně ležet mezi letištěm a dálnicí. A když počítač v prodejně s elektronikou disponuje „aktuální technikou“, můžete si být skoro jisti, že některý z jeho zaměstnanců objevil v zapadlém koutě skladu ještě několik palet s komponentami z loňského roku – a těch je třeba se rychle zbavit.

Nejoblíbenější mystifikací u notebooků jsou machinace s matoucími **názvy modelů**. Dejme tomu, že pod označením notebooku „XYZ 12345“ existuje přístroj renomovaného výrobce, který byl v odborných médiích testován, chválen a vyznamenán. Mnohé elektroobchody však u firmy XYZ nakoupí velkou várku notebooků, které se na několika místech od zdařilého modelu „12345“ odchyľují. Třeba tím, že je v nich obsažen akumulátor s nižší kapacitou. Nebo původně dedikované grafické řešení ustoupilo pomalejší integrované variantě. Namísto páru paměťových modulů, který byl provozován v rychlém dvoukanálovém režimu, je vestavěn jen jeden modul s dvojnásobnou kapacitou. Anebo práci rádiového modulu a/g/n převzal laciný modul, který umí vysílat jenom ve frekvenčním pásmu 2,4 GHz.

N „Speciální model“

... JAKO TRAKTOR SE SPOILEREM

To všechno je v údajích technických dat skoro, nebo dokonce úplně nenápadné, stojí to však spoustu **výpočetního času a výkonu** – a při nákupu samozřejmě méně peněz. Přístroj je pak prodáván pod označením „XYZ 12345L“. Ale i když si přidaného „L“ v názvu povšimnete, bývá zpravidla velmi obtížné rozdíly v konfiguraci zjistit. Tady pomůže jen nahlédnout do Správce zařízení – a to je možné pouze na místě v obchodě.

Nemalý problém často znamenají Windows Vista: Microsoft by chtěl mít nový operační systém v každém prodávaném notebooku. Zatímco malým obchodníkům se ze spárů softwarového gigantu daří unikat, u velkých diskontních obchodů de facto neexistuje notebook dodávaný bez Visty – třebaže to nedává velký smysl. Na argumentaci poradenských služeb, které také chtějí být zaplacený, nemohou diskonty příliš spoléhat. Kdo totiž chce pomocí bombastických letáků a agresivní reklamy etablovat v hlavách zákazníků falešné obrazy, jejich důvěru ztratí. Kupující udělá lépe, bude-li se informovat jinde.

Totéž platí, a zcela speciálně, také pro monitory a televizory. Technika TFT se totiž i nadále vyvíjí úžasným tempem: nové displeje přicházejí na trh bezmála v měsíčním rytmu – s vyššími hodnotami na

pozorovacím úhlu závislých kontrastů, rychlejšími reakčními dobami, jasnějším obrazem, lepšími barvami, nižší spotřebou, nebo prostě jen štíhlejším designem. A přesto ceny stále klesají.

T „42 palců s Full HD“

... A EXTRA VLHKÁ VODA

Ten, kdo už někdy navštívil obchod s elektronikou, si jistě všiml, že jeho stěny jsou doslova vytapetovány plochými obrazovkami. A každý TFT model může být sejmut až poté, co ze skladu zmizí poslední kus tohoto typu. Diskontní prodejny se tedy snaží uplatnit staré zboží. Jeho propagace se

přitom vždy zaměřuje na to, co přístroj umí nejlépe. Hlavním reklamním argumentem tak u 42“ televizorů často bývá schopnost „Full HD“ – ačkoliv při této velikosti obrazovky ve skutečnosti neexistuje přístroj, který by tento druh vysokého rozlišení nezvládal.

Zatímco v televizech bývají téměř výhradně zabudovány nákladné panely typu IPS, MVA a PVA, u monitorů ještě přicházejí v úvahu levné TN panely. Ty se sice v posledních letech zlepšily, ještě dlouho však nebudou dosahovat vlastností dražších panelů. Výrazně dosud pokulhávají hlavně v oblasti **pozorovacích úhlů** a **kontrastu**. Měli byste se proto mít na pozoru, je-li TFT monitor

N Notebooky

Reklamní strategové se snaží odvést pozornost od slabín produktu.

E510 301G12Mi 15.4"
eM E510_301G12Mi, 15.4" WXGA CB / CM560
/ Mobile Intel®, Graphics Media Accelerator X3100
128 MB shared,
1x 120 GB HD,
DVD Supermulti
(Nabídka neplatí pro hypermarkety Liberec a Cheb)

-26%
10 990,-

ŠPIČKOVÁ GRAFIKA: Kdo chce jako operační systém používat Windows Vista nebo spouštět graficky náročné hry, měl by dbát na to, aby jeho přístroj měl více než jen grafiku integrovanou v čipové sadě. Hledejte údaj typu „**samostatná grafická karta**“ a podobně!

RYCHLÝ PROCESOR: Aby počítač svižně zvládal všechny úlohy, měl by už mít uvnitř procesor typu **Core 2 Duo**. Ostatní procesory se hodí většinou jen pro Office a internet.

VELMI VELKÝ PEVNÝ DISK: Zejména velkokapacitní 2,5“ disky jsou hodně drahé. Dosahují až 500 GB. Běžnému uživateli dobře vyhoví levnější **100GB disk**.

VŠECHNY PŘÍPOJKY: Má-li notebook nahrazovat PC, musí poskytovat vše, co nabízel stolní počítač. Jedná se zejména o **hodně USB portů**, čtečku karet, DVI a gigabitovou LAN. V nouzi lze chybějící přípojky a schopnosti doplnit prostřednictvím USB adaptérů.

T TFT displeje

Údaje výrobců a obchodníků se nedají porovnávat.

LCD MONITOR BenQ

- rozlišení 1440 x 900 (WSXGA+) • kontrast 700:1 • jas 300 cd/m²
- odezva 5 ms
- repro Black

3.499

ušetříte 1.791

DOBA ODEZVY: Záleží na tom, jak je doba měřena. Tak například hodnoty „šedá – šedá“ bývají větší, než „černá – bílá“, takže měření na dobrého herního displeje potřebovat nejvýše 4 ms.

KONTRAST: Také u kontrastu rozhoduje měřící metoda. Měření na šachovnici, jak jej aplikuje testovací laboratoř Chipu, dává nejlepší představu o kontrastu, jaký můžete očekávat při sledování videa. Mělo by to být 120:1 a více.

POZOROVACÍ ÚHEL: Tady by vás mělo zarazit, jestliže nenajdete žádný údaj. Pokud jsou kontrasty závislé na pozorovacím úhlu (dobře 10:1 při více než 170°), každý se jimi rád pochlubí.

JAS: Maximální jas se určuje měřícím postupem podle ISO – a jde tedy o použitelnou veličinu. Kdo v reklamních materiálech o její hodnotě mlčí, nejspíš se toto téma pokouší zamést pod koberec. 300 cd/m² stačí i ve světlých prostorách.

propagován jen velikostí úhlopříčky, rozlišením, jasnem a reakční dobou. A pokud je navíc neuvěřitelně levný, vězí v něm zaručeně slabý TN panel. Takové monitory sice nejsou v zásadě špatné, ovšem před koupí podobné „cenové lahůdky“ se rozhodně vyplatí podívat se na nějaký srovnávací test nebo do žebříčku produktů. Pozorovací úhly nad 170° a maximální kontrasty přes 1 000:1 jsou neklamnými známkami hodnotných monitorů s panely MVA nebo PVA. Cena takových přístrojů se sice zákonitě pohybuje nad průměrem – zato však jejich koupí nemůžete takřka nic pokazit.

Počítačové monitory se často používají také jako televizor nebo přehrávací stanice videa. V takovém případě musíte dbát na odpovídající přípojky. Pokud jsou takové detaily v prospektech vůbec zmíněny, pak často jen malým písmem. Kdo se proto informuje na podrobnosti na internetu (třeba na našich stránkách), ten rozhodně neprohloupí. A když už jste jednou na internetu, můžete tam také hned porovnat ceny: právě u televizorů a monitorů se často po-

hybují pod částkami, které za ně požadují diskontní elektroprodejny.

T „Kontrast 10 000:1“

... JEN PŘI ČERNÉ NA ČERNÉM

Zejména u TFT přístrojů raději ještě jednou všechny údaje z prospektů překontrolujte na internetu. Především hodnoty kontrastu. Díky novým technologiím totiž často vycházejí neuvěřitelně vysoké **maximální kontrasty** při přepínání mezi černým a bílým obrazem. Černá je skutečně černá – což je dáno tím, že monitor vypne podsvětlení.

Jenomže uživatelé je tato technika málo platná. Jakmile je totiž na displeji vidět jeden jediný světlý objekt, musí monitor světlo zase zapnout – z dřívě syté černí je difuzní šed a kontrast se citelně zhorší. V testovací laboratoři Chipu tento fenomén měříme pomocí šachovnicového vzoru – to si ovšem diskontní obchod nemůže nebo nechce dovolit.

Stejně jako u notebooků většinou i u stolních PC najdete v elektrotechnických velkoobchodech speciální konfigurace známých

značkových výrobců, které nejsou jinde k dostání. Triky s procesory, pamětmi a grafickými kartami bývají podobné jako u notebooků. V mnoha přístrojích jsou vestavěny pomalé (laciné) **paměti**, které pak systém výrazně zpomalují. Pro reklamu v prospektu je důležité jen vysoké číslo: „3 GB RAM!“ a podobně. Naše obavy, že budou vychvalovány počítače se 4 GB RAM a 32bitovou Vistou, se potvrdily jen v několika případech. 32bitová Vista totiž může spravovat maximálně 3 GB. Pokud je v počítači více než 3 GB RAM, je potřebný 64bitový systém Vista.

P „Terabajtový disk“

... DRAHÉ, HLUČNÉ PŘITÁPĚNÍ

Rovněž v oblasti pevných disků vypukla gigantomanie. I „malé“ konfigurace jsou vybavovány disky o kapacitách mezi 500 a 1 000 GB. Velké číslo je prostě trumf: jak se zdá, nikdo se nezajímá o velikost cache, přístupové doby, přenosové rychlosti, či dokonce o hlučnost. Kupujte raději konfigurace s menšími pevnými disky. Jsou levnější a menší kapacita znamená při stejných otáčkách téměř nutně také menší hluk a méně odpadního tepla.

Pokud jde o grafiku, hodně se žongluje s různými označeními. První část názvu karty většinou sugeruje high-endový model, který pak na konci zpochybní záhadná přípona. Tak například „nVidia GeForce 9800SE“ může být skoro vším – snad kromě vysoce výkonné grafické karty. Tyto karty zpravidla běží na nižší pracovní frekvenci, mají méně paměti a navíc mívají omezenou šířku pracovního pásma. Jediné, co jejich označení zaručuje, je základní typ grafického čipu – nic víc.

Počítačový systém je vždy jen tak rychlý, jak rychlý je jeho nejslabší článek. Prověřujte tedy, zda procesor a grafická karta patří zhruba do stejné výkonnostní kategorie. Dobrým vodítkem jsou zde indexace v Průvodci Chipu po CPU & GPU (str. 86).

P „Megasoftwarový balík“

... BEZPLATNÝ A ÚPLNĚ ZBYTEČNÝ

Počítačové diskonty se často pokoušejí zhodnotit své PC systémy pomocí „obrovských softwarových balíčků“. Z nich se však často vyklube hrubý mišmaš zkušebních verzí, sharewaru a freewaru. A nejen že jsou takové přídavky bezcenné – často jsou přímo předinstalovány, takže méně zdatní uživatelé pak mají problémy, jak se jich zbavit.

Zvláště zrádnou metodou je předem do počítače nainstalovat programy sady MS Office, které většinou poběží už jen několik týdnů. Pak si uživatel může vybrat, zda je buď zakoupí, nebo je z PC odstraní. Pokud vás

P Kompletní PC systémy

Skutečně důležité údaje často chybějí – hlavní jsou 3 GB RAM!

běžně 1699,- Kč

sleva 10%

Při koupi tohoto produktu, sleva 50% z akční ceny na Microsoft Office 2007 pro studenty a domácnosti

22"

ky ano, ky ne!

úrok %

AMD Lexio ATI RADEON Windows Vista Home Premium

Počítačová sestava FLEXIO FU406

KONFIGURACE: dvoujádrový procesor AMD ATHLON 64 X2 5000 DDR2 4096 MB, HD WD 500GB SATA, grafika Sapphire ATI Radeon HD3650 až 512 MB s DVI pro vysoký herní výkon, multi DL DVD-RV zvuková karta 7.1 HD Audio, hybridní TV+FM tuner s možností příjmu digitálního i analogového vysílání, čtečka karet x 1

Teď: 2000,- Kč a potom 9x: 2000,- Kč RPSN 0 %

19999,-

běžně 22397,- Kč

PERIFERIE V CENĚ: širokoúhly 22" wide LCD monitor, multifunkčn

OBROVSKÁ OPERAČNÍ PAMĚŤ: Samozřejmě, 4 096 MB RAM zní impozantně. Avšak dosti často je paměť sestavena z pomalých modulů, které systém dokonce brzdí.

HIGH-ENDOVÁ GRAFICKÁ KARTA: U grafických karet dejte pozor nejen na typovou třídu, ale také na doplňující písmena, která se v maloobchodě nikdy neobjevují. Při posuzování vestavěných grafických karet vám pomůže **Průvodce Chipu po GPU**.

MAMUTÍ SOFTWAREVÝ BALÍK: Bezvýznamný. Jdete-li kupovat počítač, přiložený software prostě neberte v úvahu. Většinou se jedná o časově omezené programy pro **nalákání zákazníků**.

VISTA INSIDE: Windows Vista spotřebují velmi mnoho systémových prostředků, takže levnější, většinou méně výkonné počítače jsou plně vytiženy už samotným operačním systémem. Práce ani hry na nich pak nepřinášejí žádné potěšení. Cenově výhodné PC běží lépe s **Windows XP**.

D Digitální fotoaparáty

Nespolehejte na spousty megapixelů a megazoomy!

5.0 MEGA PIXELS

TECHNIKA

sleva 13%

Digitální fotoaparát

TECHNIKA TDC550

rozlišení 5 MPx, 8x digitální zoom, slot pro SD karty, videonahrávky, napájení 2x AAA

1299,-

běžně 1499,- Kč

MEGAZOOM: Pro reklamní textaře jsou velmi svůdné údaje o omračujících faktorech digitálního zoomu – místo aby se věnovali serióznímu zoomu optickému. Malé digitální fotoaparáty mají většinou **trojnásobný optický zoom**.

5,0 MILIONŮ PIXELŮ: Počet jednotlivých foto-buněk vypovídá jen málo o obrazové kvalitě, kterou

lze od přístroje očekávat. Vzdor 10 megapixelům a více může být fotka neostrá, zašuměná a s cizím barevným nádechem. Pro tisk ve velikosti pohlednice teoreticky stačí **4 Mpx**.

ZPOŽDĚNÍ ZÁVĚRKY: Zpoždění **menší než 0,4 sekundy** znamená schopnost pořizování momentek. Všechno ostatní je vhodné jen na zátiši.

v této souvislosti napadá analogie s podstrčením drogy, nejste daleko od pravdy.

Microsoft se neustále snaží dotlačit Vistu k úspěchu. A výsledek? Podobně jako u notebooků snad nenajdete jediný stolní počítač, který by nebyl nabízen s novým operačním systémem. Právě velké odborné elektroobchody se nemohou a ani nechtějí obejít bez Visty.

P „Vista Inside“

... TĚŽKÁ STRAVA PRO MALÉ PC

Zatímco problémové dítě Microsoftu může u výkonných počítačů skutečně znamenat alternativu k XP, péčečka nižší a střední výkonnosti třídy (7 000 až 12 000 Kč) běží se starými dobrými Windows XP jednoznačně svižněji.

Prospekty se většinou pečlivě vyhýbají tématu spotřeby. Přitom „konfekční“ PC spotřebují spoustu energie. První náznak postoje konstruktérů k úsporám proudu poskytně síťový zdroj: 1 000 wattů – ani „nadedupané“ herní péčečko tak silný síťový zdroj nepotřebuje. Problém je v tom, že zdroj pod 550 W prakticky není k dostání, ačkoliv pro 90 % všech počítačů by muselo stačit 350 W. A pokud se v prospektu vyskytnou údaje o síťovém zdroji, pak většinou jen o maximálním zatížení.

Daleko zajímavější by byly informace o energetické efektivitě.

U digitálních fotoaparátů obchodníci zase rádi oslňují vysokou maximální hodnotou zoomu. Háček spočívá v tom, že digitální zoom je prováděn vysokou ztrátou obrazové kvality. Důležitý je jenom optický zoom: zde se změnou odstupu čoček v objektivu mění jeho ohnisková vzdálenost, takže je pak obrazový výřez korigován bez újmy na kvalitě zobrazení.

D „120násobný zoom“

... UDĚLÁ Z LOUKY ZELENÉ ŠPALKY

Pro určení zpoždění závěrky existují různé metody, a údaje o této hodnotě bývají často zneužívány k pomýlení kupujícího. Mnozí výrobci tak měří „svě“ zpoždění závěrky při optimálním osvětlení a statických motivech. Oblíbená je také poznámka „po AF“ – což je nesmysl, neboť autofokus zabírá lví část doby uplynulé mezi stiskem spouště a vlastní expozicí snímku. S obrazovým stabilizátorem je tomu podobně jako se zoomem: digitální obrana proti roztřesení obrazu bývá velebena, přitom však přináší daleko méně užítka než optický stabilizátor obrazu – a dokonce může na snímku způsobit obrazový šum a artefakty. 📺

AUTOR@CHIP.CZ